

Вапцарова – „Прощално“ – една драматична, елегична и невероятно нежна лирическа изповед, която с право се нарежда между най-вълнуващите балади за любовта: „*Понякога ще идвам във съня ти/ като нечакан и неискан гостенин./ Не ме оставяй ти отвън на пътя -/ вратите не залоствай*“. Любов и след смъртта предрича Вапцаров, защото тя е вечна и залостените врати няма да я спрат. Имагинерността на любовта поетът внушава чрез възможността тя да бъде и *тук – сега, и там – и след разстрела...* А това не е ли Вапцаровата вяра в безсмъртието на хората, които се борят, които обичат? Това не е ли Вапцаровата любов към човека и Живота..., неговата скромна убеденост в собственото му безсмъртие, защото той „за простата човешка драма“ разказа „със думи прости“ на нас – на бъдещите хора, как по човешки храбро са се борили...

Предсмъртните стихове на Вапцаров са автентичен израз на човешкото достойнство и простото величие, което поетът е убеден, че много хора притежават. И без да е религиозен, той вярва в библейската триада – вяра, надежда и любов. Тази духовна и философска триада е конструкцията на суровата му, неподправена и по човешки докосваща се с посланията си до всеки поезия. А вътрешният драматизъм и парадоксалност на Вапцаровата поетическа позиция е най-интересното емоционално-мисловно поле за съвременната критика, тъй като творецът, изграждайки легендарно-митологичния образ на света, вдъхновен от социалната утопия за равенство, всъщност не принадлежи към този свят със скепсиса си и динамичното търсене на решение на най-неотложните хуманитарни проблеми за човечеството. Този факт е най-пълното обобщение за поезията на Никола Йонков Вапцаров – че тя не е тясно класово-партийна, че не „служи като пропаганден рупор на една обществена сила“¹⁴, а е манифест на засвидетелствана любов към род и родина – без клишета и без намеци за „награда“.

Поезията на Вапцаров е обречена на живот, защото е общочовешка и пропита с действен хуманизъм – в центъра ѝ стои *Човекът в развитие и борба*. Поетът показва на творците и хората как се улавя пулсът на времето, в което живеят.

Поезията на Вапцаров е философска и неподчинена на времето, защото духовното пространство, изтъкано от словото на твореца, е толкова огромно, че може да погълне всички наши постмодернистични ламтежи и претенции и да ни научи на човешка простота и себераздаване – безрезервно! – по пътя на човешката ни еволюция, чийто връх е несъмнено *духовното съвършенство*, а то без хуманност и вяра е непостижимо и като че ли все още далече от нас – хората на 21. век.